

לקדושה, כי מה שמגיעים ע"י עמל ויגיעה זה נשאר אצל האדם. כמו שמצינו שבני ישראל הגיעו למדרגה של נבואה כשיצאו ממצרים, ובכל זאת בכו אח"כ בשביל דברים קטני ערך, כמו קישואים ואבטיחים וכדומה, ולא מצינו על נביאים אחרים שיתגעגעו אחרי דברים קטני ערך. מפני שהנביאים הגיעו למדרגתם ע"י יגיעה ועמל לכן נשארו במדרגתם לעולם, אבל דור המדבר לא הגיע למדרגת הנבואה ע"י עמל ויגיעה, אלא הקב"ה נתנה להם במתנה, כי רצה להכשירם לקבלת התורה, אבל לא נשתנתה הפנימיות שלהם לכן תיכף שסרה הנבואה מהם בכו בשביל חסרון חתיכת בצל. מצאתי קצת כעין זה בס' אור החיים על החומש על הפסוק ומת כל בכור וז"ל: ולא אמר והרגתי כל בכור, שהיות הקב"ה פועל הטוב בידו וכו' ובאמצע דבריו אומר כי באמצעות שאני עובר בתוך מצרים בזה ימות בעצמו כל בכור כנתינת עין של חכמים ברשעים ועושים אותם גל של עצמות כי באמצעות כן יצא מהם החיוניות כמו כן הדבר הזה שיפריד מהם באמצעות העברתו שם כל נשמות הבכורות וכו'. עיין שם כל האריכות.

בשלח

דור שפל מול גילויים מופלאים ה' ילחם לכם ואתם תחרישון (י"ד י"ד)

דורנו זכה לראות נסים גלויים, במדה שלא זכו לה דורות קודמים. הדורות שהיו בתוכם הרבה יותר צדיקים וגאונים וכל יהודי פשוט היה שומר תורה ומצוות, לא זכו לראות בעיניהם מה שדורנו זכה לראות. אומרים בשם אדמו"ר אחד שדרש על הפסוק "אז ימלא שחוק פינו" – כשהמשיח יבוא יהיה שחוק גדול, ימלא שחוק פינו, ומה יהיה השחוק? כי הנה היו דורות קודמים מלאים גאונים וצדיקים, כולם ראי השם, ומשיח לא בא, ולדור הזה כן בא ועל כך יהיה השחוק. וכן אני אומר על הנסים והנפלאות שאנחנו ראינו, ודי לחכימא.

אבל באמת אפשר להבין, מדוע עשה הקב"ה דוקא לדורנו את הנסים הללו ולא לדורות הקודמים. דהנה איתא בספר "חובת הלבבות" (שער אהבת ד', פרק א') וז"ל "כמו שנאמר על אחד מן החסידים שהיה קם בלילה ואמר אלקי הרעבתי ועירום עזבתי ובמחשכי הלילה הושבתני ועוזך וגרלך הוריתני אם תשרפני באש

¹²³⁴⁵⁶⁷אוצר החכמה

לא אוסיף כי אם אהבה אותך ושמחה בך", עכ"ל. החסיד הזה כנראה שהיה רעב שלא היה לו מה לאכול, ולא היה לו מה ללבוש, ולא היה לו מה להדליק, וישב בחושך, ואמר אפילו תשרפני באש לא אוסיף כי אם אהבה ושמחה בך. ודבר זה לא אמר רק על עצמו, אלא בשם כל עם ישראל. ואף כי אולי כל אחד בפרטות לא עומד במדריגה זו, אבל עם ישראל כולו בודאי עומד במדריגה זו, ועם ישראל כבר הלך באש ובמים ובאמונה בפיו, והפגין בזה אמונים ואהבה לקב"ה, ששום דבר לא מזיז אותו מאמונה בהשי"ת – ולכן לא היה צריך הקב"ה להראות להם נסים ונפלאות. לא כן דורנו החלש באמונה ובאהבת השי"ת, שאילו ח"ו לא היה הקב"ה מראה לנו נסים ונפלאות והשונאים היו מנצחים אותנו ועושים שמות בארץ, הלא אז היה מתחולל חורבן בכל העולם היהודי – ולכן הראה לנו הקב"ה נסים ונפלאות. וכמו שהראה הקב"ה נסים ונפלאות ביציאת מצרים, מפני שעם ישראל היו אז עובדי עבודה זרה ורצה הקב"ה להשריש בלבם אמונה בהשי"ת.

ובזה אני מתרץ את קושיית ה"אבן עזרא" שמקשה, למה התרחש הנס של קריעת ים סוף, הלא בני ישראל היו יכולים לעשות מלחמה עם מצרים, כי "חמושים עלו בני ישראל ממצרים" והיה להם נשק במה להילחם? (עייין שם במה שמתרץ) לפענ"ד נראה לומר, כי הקב"ה לא רצה שבני ישראל יעשו מלחמה, כי אם ינצחו יאמרו כחי ועוצם ידי עשה את זה ולא יאמינו כי ד' איש מלחמה, אבל הקב"ה רצה להשריש אמונה בעם ישראל, לכן אמר ד' ילחם לכם ואתם תחרישון ובקריעת ים סוף הגיע עם ישראל למדרגה הגדולה והנשגבה שיש באמונה, כמו שכתוב "ויראו העם את ה' ויאמינו בה" ובמשה עבדו, ו"ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי", וילדים קטנים הראו באצבע "זה א"לי ואנוהו". ואחרי שכבר הגיע עם ישראל למדריגה כזאת באמונת השי"ת, אמר להם הקב"ה: עכשיו יכולים אתם ללחום בעמלק ואפילו אם תנצחו לא תגידו "כחי ועוצם ידי עשה את זה" ותבינו כי ד' איש מלחמה.

גם אצלנו, בימי המלחמה, הבינו כולם כי ד' איש מלחמה. אכן, מי שאיננו מאמין גדול פג ממנו אח"כ הרושם שעשו עליו ששת הימים ונשאר כמו קודם. אבל מי שהוא מאמין באמת נשאר אצלו הרושם לתמיד, הוא מתעלה מזה ומקוה כי כדרך שעשה הקב"ה לנו נסים בששת הימים כן יעשה לנו נסים הלאה, כי הנביא אומר "הן גויים כמר מדלי, וכשחק מאזנים נחשבו".

בשבת שלפני המלחמה אמר לי אחד: איך יכולים לחשוב שאנחנו ננצח מאה מליונים ערבים? ואמרתי לו את דברי הפסוק הנ"ל, הלא כל הגויים נחשבים לקב"ה כמו "מר מדלי", אם אחד נושא דלי מים ונוטפים מהדלי כמה טיפות, וכי יש לזה חשיבות כלשהי בעיניו? כך גם כל הגויים נגד עם ישראל.

עיקר העיקרים האידנא, שאנחנו צריכים להתחזק באמונת השי"ת ובלימוד

התורה, שיהיה לנו במה להגן, ואז אין מקום לפחד. חבל על אלו ה"דתיים" שאין להם פחד, שלא היה להם במה להגן, ורוצים לגייס בני ישיבות השוקדים על התורה יומם ולילה ומתעלמים ממקרא שכתוב בתורה "ונשאתי לכל המקום בעבורם". מי שיש לו זיק של יראת-שמים צריך להתמלא רעדה ופחד מעצם הרעיון, שח"ו יצליחו לבטל תורה מישראל.

נכתב אחר מלחמת תשכ"ז

אוצר החכמה

אוצר החכמה

הים ראה וינוס

ויט משה את ידו וגו' ויבקעו המים (י"ד כ"א)

איתא בילקוט תהלים הים ראה וינס, מה ראה ארונו של יוסף, אמר הקב"ה ינוס מפני הנס דכתיב וינס ויצא החוצה, עכ"ד. ודברי הילקוט תמוהים, צריך להבין אם הקב"ה אמר לים שיקרע, למה צריך הים לראות ארונו של יוסף. ^{אוצר החכמה}

ונראה לומר אילו הקב"ה הי' אומר לים שיקרע בודאי הי' תיכף עושה את רצון ד' ולא הי' צריך לארונו של יוסף, אלא הקב"ה לא ציוה לים שיקרע, אלא אמר נטה ירך על הים ובקעהו. שמשוה יצוה לים שיבקע מפני שצדיק גוזר, והוא שותף להקב"ה במעשה בראשית ויש לו כח לצוות, הצדיק מושל על הבריאה כמו שאומר ה"עיקרים" כי מה שהנביא עשה מופתים ושינוי הטבע לא ראי' מזה כי הוא שליח ד', שהד' ציוה לו. אלא מה שהוא משנה הטבע הוא מטעם "ותגזר אומר ויקם לך", כי לצדיק יש ממשלה על הבריאה.

בוזה נבדל האדם מהמלאך, כי על המלאך אין העולם עומד ואינו יכול להחריב את העולם, אבל האדם יכול להחריב העולם, כמו שאמרו חז"ל (קהלת רבה פז) בשעה שברא הקב"ה את אדה"ר נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן, א"ל ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הן וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי עכ"ל. וגם הוא מקיים העולם, וגם יכול לשנות הטבע כמו שהוא רוצה. וכשמשוה ציוה לים שיקרע, לא רצה הים לשמוע לו בטענה כי גם הוא עושה רצון ד'. אבל כיון שראה ארונו של יוסף אשר יוסף נס כש"כ "וינס החוצה" תיכף נכנע הים, כי ראה שהאדם גדול מהים. כי הים וכל הבריאה כולה ואפילו המלאכים, אעפ"י שהם עושים כולם רצון ד', אבל אין להם נסיונות לעבוד ד', אבל האדם יש לו נסיונות גדולים. כמו יוסף, שכתוב ותתפשוהו בבגדו והוא הי'